

Ý NGHĨA VÀ GIÁ TRỊ CỦA VIỆC HIỆN THỰC HÓA NGHỊ QUYẾT SỐ 79 CỦA BỘ CHÍNH TRỊ VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ NHÀ NƯỚC

✍ TS. Nguyễn Hoàng Long

● **TÓM TẮT:** Bài viết phân tích ý nghĩa lý luận và thực tiễn của việc hiện thực hoá Nghị quyết số 79-NQ/TW về phát triển kinh tế nhà nước trong bối cảnh tái cơ cấu nền kinh tế và hội nhập quốc tế sâu rộng. Trên cơ sở làm rõ vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, bài viết khẳng định việc triển khai Nghị quyết không chỉ nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước mà còn góp phần củng cố ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an sinh xã hội và tăng cường năng lực cạnh tranh quốc gia. Nội dung bài viết tập trung phân tích các yêu cầu đổi mới quản trị, hoàn thiện thể chế, nâng cao hiệu quả sử dụng vốn nhà nước, thúc đẩy chuyển đổi số và minh bạch hoá hoạt động của khu vực kinh tế nhà nước. Đồng thời, bài viết đánh giá những thách thức đặt ra trong quá trình thực thi như hạn chế về quản trị, cơ chế giám sát, và áp lực cạnh tranh quốc tế.

● **Từ khóa:** Nghị quyết số 79-NQ/TW; Kinh tế nhà nước; Doanh nghiệp nhà nước; vai trò chủ đạo; động lực tăng trưởng; phát triển bền vững.

● **ABSTRACT:** This article analyzes the theoretical and practical significance of implementing Resolution No. 79-NQ/TW on the development of the state economy in the context of economic restructuring and deep international integration. By clarifying the leading role of the state economy within the socialist-oriented market economy, the article affirms that the implementation of the Resolution not only aims to improve the operational efficiency of state-owned enterprises but also contributes to maintaining macroeconomic stability, ensuring social welfare, and enhancing national competitiveness. The article focuses on analyzing the requirements for governance innovation, institutional improvement, enhancement of the efficiency of state capital utilization, promotion of digital transformation, and transparency in the operation of the state economic sector. At the same time, it evaluates the challenges arising during the implementation process, including limitations in governance capacity, supervisory mechanisms, and pressures from international competition.

● **Keywords:** Resolution No. 79-NQ/TW; state economy; state-owned enterprises; leading role; growth driver; sustainable development.

Ngày nhận bài: 15/7/2026 - Ngày bình duyệt: 07/8/2026 - Ngày duyệt đăng: 10/8/2026

Nghị quyết số 79-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước (NQ 79) được ban hành trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới với nhiều thời cơ và thách thức đan xen; nhằm cụ thể hóa đường lối phát triển kinh tế nhà nước trong giai đoạn mới, định hướng đến năm 2030 và 2045. Nghị quyết khẳng định kinh tế nhà nước là thành phần đặc biệt quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, giữ vai trò chủ đạo, nòng cốt trong ổn định kinh tế vĩ mô và phát triển bền vững...

1. Khẳng định vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước

Quá trình hình thành NQ 79 xuất phát từ thực tiễn phát triển kinh tế sau hơn 80 năm xây dựng và gần 40 năm thực hiện đổi mới - mặc dù đạt nhiều thành tựu nhưng kinh tế nhà nước vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập, hiệu quả sử dụng nguồn lực chưa tương xứng với vai trò và tiềm năng. Vì vậy, nghị quyết đổi mới tư duy, chính sách và quản trị nhằm tạo đột phá toàn diện.

Mặc dù qua các thời kỳ phát triển, khu vực kinh tế nhà nước luôn được khẳng định giữ vai trò chủ đạo trong nền kinh tế, nhưng tại NQ 79, lần đầu tiên nội hàm, chức năng, cơ chế vận hành của các bộ phận cấu thành kinh tế nhà nước được xác định rõ ràng, cụ thể.

Theo tinh thần của Nghị quyết số 79, kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Điều này thể hiện ở việc Nhà nước nắm giữ các lĩnh vực then chốt như năng lượng, tài chính, hạ tầng chiến lược và các ngành có ý nghĩa bảo đảm quốc phòng, an ninh.

Nghị quyết 79 tái khẳng định vai trò của kinh tế nhà nước trong nhiều mặt: *Vai trò định hướng và dẫn dắt*: Kinh tế nhà nước không chỉ sản xuất kinh doanh mà còn là công cụ để Nhà nước định hướng,

điều tiết hoạt động kinh tế, ứng phó với các “sốc” bất ngờ như khủng hoảng kinh tế hay đại dịch. *Vai trò ổn định kinh tế vĩ mô*: Kinh tế nhà nước góp phần giữ vững các cân đối lớn của nền kinh tế (ngân sách, đầu tư phát triển). *Vai trò đảm bảo an ninh, quốc phòng và phúc lợi xã hội*: Khu vực này đóng vai trò bảo đảm các mục tiêu chiến lược về quốc phòng, an ninh, tiến bộ và công bằng xã hội. *Có tác động lan tỏa đối với các thành phần khác*: Nhà nước dẫn dắt và hỗ trợ các thành phần kinh tế khác phát triển, nhất là trong bối cảnh hội nhập và đổi mới sâu rộng.

Việc hiện thực hóa Nghị quyết không chỉ mang ý nghĩa về mặt kinh tế mà còn có giá trị chiến lược đối với sự ổn định chính trị, bảo đảm an sinh xã hội và nâng cao vị thế quốc gia trong tiến trình hội nhập quốc tế; giúp củng cố và nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước, từ đó tạo nền tảng vững chắc để điều tiết, định hướng và dẫn dắt các thành phần kinh tế khác phát triển đúng hướng, góp phần ổn định kinh tế vĩ mô.

2. Tạo động lực cho tăng trưởng và phát triển bền vững

Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt, kinh tế nhà nước cần được cơ cấu lại theo hướng tinh gọn, hiệu quả và minh bạch. Thực hiện NQ 79 đồng nghĩa với việc đẩy mạnh đổi mới quản trị, ứng dụng khoa học - công nghệ, nâng cao năng lực cạnh tranh và tối ưu hóa nguồn lực công. Bên cạnh đó, việc nâng cao hiệu quả sử dụng vốn nhà nước không chỉ góp phần tăng trưởng GDP mà còn tạo điều kiện thu hút đầu tư xã hội, thúc đẩy liên kết giữa khu vực nhà nước và khu vực tư nhân, từ đó hình thành hệ sinh thái kinh tế năng động và bền vững.

Với ý nghĩa tạo động lực phát triển kinh tế nhà nước, NQ 79 mở ra một “không gian phát triển mới” cho khu vực kinh tế nhà nước thông qua việc khuyến khích đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, xanh hóa sản

xuất. Tạo động lực cho doanh nghiệp nhà nước nâng cao năng lực quản trị và hiệu quả hoạt động.

Việc xác định vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước theo NQ 79 sẽ giúp ổn định kinh tế vĩ mô trong bối cảnh biến động toàn cầu; Đảm bảo an ninh kinh tế và quốc phòng; Đóng góp thiết thực cho tăng trưởng nhanh và bền vững, góp phần đạt các mục tiêu phát triển 2030-2045.

Có thể nói, Nghị quyết số 79 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước sẽ tạo động lực cho tăng trưởng và phát triển bền vững của đất nước. Bởi những lý do sau:

+ Nghị quyết thêm một lần nữa khẳng định vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN; đồng thời là công cụ quan trọng để: Ổn định kinh tế vĩ mô; Điều tiết, dẫn dắt các thành phần kinh tế khác; Bảo đảm các cân đối lớn của nền kinh tế. Điều này giúp nền kinh tế phát triển ổn định, tránh phụ thuộc quá mức vào khu vực tư nhân hoặc vốn nước ngoài.

+ Thúc đẩy tái cơ cấu và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước (DNNN). Theo đó, NQ 79 yêu cầu: Đẩy mạnh cổ phần hóa, thoái vốn ở những lĩnh vực Nhà nước không cần nắm giữ; Tập trung DNNN vào lĩnh vực then chốt: năng lượng, hạ tầng, tài chính, quốc phòng – an ninh; Minh bạch, nâng cao quản trị theo chuẩn mực quốc tế. Từ đó, giúp sử dụng hiệu quả nguồn lực công, tăng năng suất và sức cạnh tranh quốc gia.

+ Tạo động lực lan tỏa sang các khu vực kinh tế khác: Một khi kinh tế nhà nước mạnh sẽ tạo được sự dẫn dắt đầu tư vào các ngành chiến lược; Tạo nền tảng hạ tầng và môi trường thuận lợi cho kinh tế tư nhân phát triển; Thúc đẩy liên kết chuỗi giá trị. Qua đó góp phần hình thành hệ sinh thái kinh tế bền vững.

+ Gắn tăng trưởng với phát triển bền

vững: Nghị quyết nhấn mạnh: Phát triển xanh, chuyển đổi số; Đổi mới sáng tạo; Bảo đảm an sinh xã hội và quốc phòng – an ninh... không chỉ hướng tới tăng trưởng GDP mà còn chú trọng ổn định xã hội và bảo vệ môi trường.

+ Tăng cường vai trò quản lý của Nhà nước: Thông qua hoàn thiện thể chế, cơ chế giám sát và kiểm soát quyền lực sẽ giúp hạn chế thất thoát, tham nhũng; nâng cao trách nhiệm giải trình; tăng niềm tin của thị trường và nhà đầu tư. Qua đó sẽ tạo môi trường phát triển minh bạch, bền vững lâu dài.

Tóm lại, Nghị quyết số 79 của Bộ Chính trị tạo động lực cho tăng trưởng và phát triển bền vững vì nó củng cố vai trò nền tảng của kinh tế nhà nước, nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực, tạo sức lan tỏa cho toàn nền kinh tế và gắn tăng trưởng với ổn định lâu dài.

3. Bảo đảm an sinh xã hội và định hướng phát triển dài hạn

Kinh tế nhà nước không đơn thuần nhằm mục tiêu lợi nhuận mà còn thực hiện các nhiệm vụ chính trị – xã hội quan trọng. Thông qua việc cung cấp các dịch vụ công thiết yếu, bình ổn thị trường và tham gia vào các chương trình phát triển vùng khó khăn, khu vực này góp phần thu hẹp khoảng cách phát triển giữa các vùng miền.

Hiện thực hóa NQ 79 còn giúp tăng cường năng lực dự báo, quản lý rủi ro và ứng phó với các biến động kinh tế toàn cầu, qua đó bảo đảm an ninh kinh tế và sự phát triển ổn định, lâu dài của đất nước.

4. Nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước và phòng chống thất thoát

Một trong những yêu cầu cấp thiết hiện nay là nâng cao tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và hiệu quả giám sát đối với doanh nghiệp nhà nước. Việc triển khai NQ 79 gắn liền với hoàn thiện thể chế, cải cách thủ tục hành chính và tăng cường kiểm tra, kiểm soát nội bộ. Khi các cơ chế quản

trị được chuẩn hóa và vận hành hiệu quả, nguy cơ thất thoát, lãng phí tài sản công sẽ được hạn chế, đồng thời tạo niềm tin cho người dân và nhà đầu tư vào vai trò quản lý của Nhà nước.

a. Nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước:

+ Hoàn thiện thể chế và cơ chế chính sách: Rà soát, sửa đổi hệ thống pháp luật liên quan đến quản lý vốn, tài sản nhà nước; Phân định rõ chức năng quản lý nhà nước và chức năng đại diện chủ sở hữu vốn; Xây dựng cơ chế kiểm soát quyền lực chặt chẽ, tránh chồng chéo và buông lỏng quản lý. Mục tiêu nhằm tạo hành lang pháp lý đồng bộ, minh bạch và có tính ràng buộc cao

+ Đổi mới quản trị doanh nghiệp nhà nước: Áp dụng nguyên tắc quản trị hiện đại theo chuẩn mực quốc tế; Tăng tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm; Gắn trách nhiệm người đứng đầu với hiệu quả sử dụng vốn. Tinh thần Nghị quyết 79 là chuyển từ “quản lý hành chính” sang “quản trị theo hiệu quả”.

+ Tăng cường kiểm tra, giám sát: Hoàn thiện hệ thống thanh tra, kiểm toán; Ứng dụng công nghệ số trong quản lý tài chính công; Công khai, minh bạch hoạt động tài chính của DNNN. Giám sát không chỉ sau sai phạm mà phải phòng ngừa từ sớm, từ xa.

b. Phòng, chống thất thoát, lãng phí:

+ Kiểm soát chặt chẽ vốn và tài sản nhà nước: Quản lý chặt quá trình đầu tư, mua sắm, cổ phần hóa; Tránh thất thoát trong định giá tài sản, chuyển nhượng vốn; Kiểm soát đầu tư ngoài ngành, đầu tư kém hiệu quả.

+ Phòng, chống tham nhũng trong khu vực kinh tế nhà nước: Tăng cường minh bạch tài sản, thu nhập; Xử lý nghiêm sai phạm, không có “vùng cấm”; Phát huy vai trò giám sát của nhân dân và cơ quan dân cử. Điều này phù hợp với chủ trương lớn của Đảng trong công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phòng, chống tham nhũng.

+ Nâng cao trách nhiệm người đứng đầu: Ràng buộc trách nhiệm cá nhân trong quản lý vốn; Có cơ chế khen thưởng – kỷ luật rõ ràng; Thực hiện đánh giá hiệu quả dựa trên kết quả thực tế. Tránh tình trạng “cha chung không ai khóc”.

+ Ý nghĩa thực tiễn: Việc nâng cao hiệu lực quản lý và phòng chống thất thoát theo tinh thần Nghị quyết 79 sẽ giúp: Bảo toàn và phát triển vốn nhà nước; Nâng cao niềm tin của nhân dân vào khu vực kinh tế nhà nước; Tăng sức cạnh tranh của doanh nghiệp nhà nước; Góp phần ổn định kinh tế vĩ mô và bảo đảm an sinh xã hội.

5. Nội dung cốt lõi và đổi mới tư duy quản trị:

Một số điểm mới và tiêu chí quan trọng trong Nghị quyết 79 bao gồm:

- Đổi mới tư duy quản trị: Trọng tâm chuyển từ quản lý hành chính sang “quản trị hiện đại, tạo động lực phát triển”, tách bạch chức năng quản lý, chức năng sở hữu và chức năng nhiệm vụ chính trị.

- Cải cách kiểm soát và giám sát: Giảm kiểm tra, kiểm soát trùng lặp – chuyển từ “tiền kiểm” sang “hậu kiểm” dựa trên quản trị rủi ro, đồng thời bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm.

Tăng cường cạnh tranh công bằng: Kinh tế nhà nước phải hoạt động theo nguyên tắc thị trường, cạnh tranh bình đẳng với các thành phần kinh tế khác và mở rộng hợp tác công - tư.

Đẩy mạnh liên kết và liên doanh: Khuyến khích liên kết giữa doanh nghiệp nhà nước với khu vực FDI và tư nhân để gia tăng chuỗi giá trị và khả năng cạnh tranh.

Hiện thực hóa Nghị quyết số 79 về phát triển kinh tế nhà nước là yêu cầu tất yếu trong tiến trình xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ và hội nhập sâu rộng. Đây không chỉ là nhiệm vụ của các cơ quan quản lý mà còn đòi hỏi sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp, các ngành và toàn xã hội.

Nghị quyết 79/NQ-TW đặt mục tiêu 100% tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước áp dụng nguyên tắc quản trị của OECD. Đây chính là điểm tựa chính sách quan trọng về phương thức quản trị theo hướng hiện đại, hội nhập quốc tế, giúp doanh nghiệp nhà nước chuyển từ “quản lý” sang “quản trị” theo cơ chế thị trường, nâng cao tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và chuẩn mực quốc tế, tạo nền tảng nâng cao niềm tin của xã hội, của thị trường và của các đối tác quốc tế đối với doanh nghiệp nhà nước.

Điểm nổi bật của NQ 79 là làm rõ khái niệm vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước trong những ngành, lĩnh vực then chốt, thiết yếu, chiến lược và vai trò dẫn dắt, hỗ trợ các thành phần kinh tế khác cùng phát triển. Từ đó, vấn đề đặt ra là phải xây dựng các cơ chế, chính sách đặc biệt và chương trình hành động cụ thể nhằm phát triển kinh tế nhà nước trong một không gian mới đã được mở rộng hơn. Trong đó, yêu cầu hoàn thiện thể chế về kinh tế nhà nước, tiếp tục cải thiện môi trường kinh doanh cũng như nguyên tắc quản lý, phát triển đối với các thành tố của kinh tế nhà nước; tháo gỡ được những điểm nghẽn, nút thắt trong tiếp cận nguồn lực nhà nước, có chế độ đãi ngộ thu hút nhân tài, chính sách bảo vệ cán bộ để phát huy tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám dấn thân, dám chịu trách nhiệm.

Việc triển khai hiệu quả Nghị quyết sẽ góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, bảo đảm ổn định kinh tế vĩ mô và hướng tới mục tiêu phát triển nhanh, bền vững trong giai đoạn mới.

Nghị quyết 79-NQ/TW là một văn kiện chiến lược, không chỉ khẳng định lại vai trò của kinh tế nhà nước trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, mà còn đặt ra mục tiêu, giải pháp đột phá và lộ trình thực hiện rõ ràng để thúc đẩy khu vực này phát triển mạnh mẽ, hiệu quả và cạnh tranh trên trường quốc tế. Việc triển khai nghiêm túc nghị quyết có thể tạo ra đột phá trong

quản trị kinh tế nhà nước, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế – xã hội bền vững của Việt Nam.

6. Đề xuất những giải pháp thực thi NQ 79

- + *Hoàn thiện thể chế và khung pháp lý*
 - Rà soát, sửa đổi các luật liên quan đến quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp.
 - Tách bạch rõ chức năng quản lý nhà nước và chức năng chủ sở hữu vốn.
 - Xây dựng cơ chế giám sát độc lập, minh bạch.
- + *Đổi mới quản trị doanh nghiệp nhà nước*
 - Áp dụng chuẩn mực quản trị hiện đại theo thông lệ quốc tế.
 - Nâng cao vai trò, trách nhiệm của hội đồng quản trị/hội đồng thành viên.
 - Thực hiện đánh giá hiệu quả theo chỉ số KPI rõ ràng, gắn với trách nhiệm cá nhân.
- + *Đẩy mạnh cổ phần hóa và tái cơ cấu*
 - Tập trung vào các lĩnh vực nhà nước cần nắm giữ chi phối.
 - Thoái vốn tại những lĩnh vực không cần thiết.
 - Tăng cường công khai, minh bạch trong quá trình cổ phần hóa.
- + *Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao*
 - Tuyển dụng, đãi ngộ theo năng lực thay vì thâm niên.
 - Xây dựng cơ chế tiền lương gắn với hiệu quả kinh doanh.
 - Thu hút chuyên gia giỏi trong và ngoài nước.
- + *Ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số*
 - Triển khai hệ thống quản trị doanh nghiệp số hóa.

- Ứng dụng dữ liệu lớn (Big Data), trí tuệ nhân tạo (AI) trong quản lý.

- Tăng cường minh bạch tài chính thông qua nền tảng số.

6.6. Tăng cường kiểm tra, giám sát và phòng chống tham nhũng

- Hoàn thiện cơ chế kiểm toán nội bộ và kiểm toán độc lập.

- Công khai báo cáo tài chính theo chuẩn mực quốc tế.

- Xử lý nghiêm các sai phạm, nâng cao trách nhiệm giải trình.

+ Về tổ chức thực hiện

- Xây dựng kế hoạch hành động cụ thể theo từng giai đoạn.

- Phân công rõ trách nhiệm giữa các bộ, ngành và địa phương.

- Thiết lập cơ chế đánh giá định kỳ việc thực hiện Nghị quyết.

- Tăng cường tuyên truyền để tạo sự đồng thuận xã hội.

Trong bối cảnh nền kinh tế Việt Nam đang chuyển đổi mạnh mẽ theo hướng hiện đại và hội nhập quốc tế sâu rộng, Nghị quyết số 79-NQ/TW của Bộ Chính trị có ý nghĩa quan trọng trong việc định hướng củng cố và phát triển kinh tế nhà nước trở thành lực lượng nòng cốt của nền kinh tế quốc dân. Việc triển khai hiệu quả Nghị quyết không chỉ góp phần nâng cao năng lực quản trị, hiệu quả hoạt động và sức cạnh tranh của khu vực kinh tế nhà nước mà còn tạo động lực thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững, ổn định kinh tế vĩ mô và bảo đảm an sinh xã hội. Tuy nhiên, để Nghị quyết thực sự đi vào thực tiễn, cần có sự quyết tâm đồng bộ của cả hệ thống chính trị, cơ chế thực thi minh bạch cùng với công tác kiểm tra, giám sát chặt chẽ. Đây sẽ là cơ sở quan trọng để phát huy vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước trong giai đoạn phát triển mới của đất nước./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Nghị quyết số 79-NQ/TW (08/01/2026) của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước.
2. Một số bài viết Giải thích nội dung và vai trò của Nghị quyết; Giải trình chi tiết về nội

hàm và hạn chế của kinh tế nhà nước; Phân tích “cú hích” thúc đẩy doanh nghiệp nhà nước vươn tầm quốc tế; Về tăng quyền và trách nhiệm của doanh nghiệp nhà nước (SOE)...